

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1771

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Minister van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over *het bericht «In ruim 400 woonwijken ligt tot 10.000 kilo vuurwerk opgeslagen: «Dat is 400 keer heel gevaarlijk»»* (ingezonden 29 maart 2024).

Antwoord van Staatssecretaris **Heijnen** (Infrastructuur en Waterstaat), mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid (ontvangen 17 mei 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «In ruim 400 woonwijken ligt tot 10.000 kilo vuurwerk opgeslagen: «Dat is 400 keer heel gevaarlijk»»?¹ Wat is uw reactie hierop?

Antwoord 1

Ja, het bericht is bekend.

Ik snap dat, naar aanleiding van recente gebeurtenissen zoals bijvoorbeeld de explosie in Rotterdam, omwonenden schrikken als een incident gebeurt nabij een vuurwerkopslag en dat deze mensen zorgen hebben. Het is belangrijk dat vuurwerk veilig opgeslagen wordt.

Graag wil ik benadrukken dat in de landelijke regelgeving algemene regels voor de opslag van consumentenvuurwerk hebben opgenomen. Een opslagplaats moet tenminste een automatische sprinklerinstallatie en brandwerende muren en deuren hebben. Daarnaast geldt een minimale afstande van 8 meter. Bij het opstellen van deze regels is nadrukkelijk aandacht besteed aan de veiligheid. Een belangrijk uitgangspunt voor een veilige opslag is dat het consumentenvuurwerk voldoet aan de kwaliteits- en transporteisen. De kwaliteitseisen voor consumentenvuurwerk zijn opgenomen in de Regeling aanwijzing consumentenvuurwerk (RAC) en de eisen aan het transport van consumentenvuurwerk in de ADR.²

¹ EenVandaag, 28 maart 2024, In ruim 400 woonwijken ligt tot 10.000 kilo vuurwerk opgeslagen: «Dat is 400 keer heel gevaarlijk» (<https://eenvandaag.avrotros.nl/item/in-ruim-400-woonwijken-ligt-tot-10000-kilo-vuurwerk-opgeslagen-dat-is-400-keer-heel-gevaarlijk/>).

² Accord Européen relatif au transport international des marchandises Dangereuses par Route), in Nederland onder meer geïmplementeerd in de Regeling vervoer over land van gevaarlijke stoffen.

Vraag 2

Kunt u voor het commissiedebat nationale veiligheid, brandweer en crisisbeheersing op 15 mei 2024 met een reactie komen op in ieder geval het onderdeel van het rapport en onderzoek «Leren van twee vuurwerkrampen»³ van de Universiteit Twente dat hier specifiek betrekking op heeft; in het bijzonder de conclusies dat «licht» geclassificeerd vuurwerk bij brand veel gevaarlijker is dan gedacht, het Vuurwerkbesluit een onterecht beeld van veiligheid creëert, de huidige zoneringseisen voor consumentenvuurwerkopslag te soepel zijn en de blusinstructies voor de brandweer ontoereikend?

Antwoord 2

Momenteel wordt er gewerkt aan een gezamenlijke kabinetsreactie met onder andere de Ministeries Infrastructuur en Waterstaat en Justitie en Veiligheid en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) op het rapport van de Universiteit Twente. In die reactie zal worden ingegaan op de genoemde conclusies. Op basis van alle informatie wordt geprobeerd de precieze omvang van de problematiek in kaart te brengen.

Een van de aspecten waarop de onderzoekers van Universiteit hun conclusie baseren heeft te maken met de vervoersclassificatie van vuurwerk. Op dit moment voert de Inspectie Leefomgeving Transport (ILT) nader onderzoek uit naar aanleiding van de signaalrapportage uit 2022⁴ waaruit blijkt dat veel vuurwerk niet juist is geclassificeerd.

Dit onderzoek richt zich op de oorzaak van de mogelijke massaexplosieve reactie van vuurwerk dat is opgeslagen in zogenoemde gaasverpakkingen zoals is beschreven in de signaalrapportage uit 2022. Naar aanleiding van deze signaalrapportage heeft de ILT de volgende tijdelijke maatregelen van de vuurwerkbranche geaccepteerd om de opslag en transport veilig te maken:

- 1. Alle producten met een «screamer» effect (fluitend geluid) niet meer in gaasverpakking vervoeren en/of opslaan, ongeacht welk type gaasverpakking. Zowel bij plastic als papieren buizen.*
- 2. Alle producten met «whirl» effect (ronddraaiend effect) niet meer in gaasverpakking vervoeren en/of opslaan, ongeacht welk type gaasverpakking.*
- 3. Alle producten met een burstpercentage⁵ van meer dan 12,5% niet meer in «rondom gaasverpakking»⁶ vervoeren en/of opslaan.*

Bovenstaande producten worden momenteel niet meer opgeslagen in woonwijken.

De ILT voert nu testen uit om de te kijken of de gemaakte afspraken het gewenste resultaat opleveren. Eind mei verwacht de ILT het eindrapport op te kunnen leveren. De resultaten zijn van belang om te kunnen bepalen of nadere actie, bijvoorbeeld het wijzigen van wet- en regelgeving, noodzakelijk is. Omdat de ILT-signaalrapportage uit 2022 een belangrijk onderdeel is van het rapport van de Universiteit Twente, worden de resultaten van het vervolgonderzoek van de ILT meegenomen in de kabinetsreactie. Zodra de resultaten van het onderzoek gereed zijn, wordt de kabinetsreactie zo spoedig mogelijk naar Uw Kamer gestuurd.

Vraag 3

Hoe reageert u op de opmerking van brandweerman Marcel Dokter (voorzitter Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers) dat de brandweer niet altijd weet waar een opslagplek ligt, en dat ze in grotere gemeenten voor verrassingen komt te staan als het gaat om opslagplaatsen? Hoe kan dat voorkomen worden?

Antwoord 3

De veiligheidsregio's hebben zicht op welke locaties een vergunning hebben voor de opslag van consumentenvuurwerk.

³ Torenvlied, R. et al., 1 december 2023, Leren van twee vuurwerkrampen (<https://www.utwente.nl/nieuws/2023/12/1262709/ut-rapport-lessen-van-twee-vuurwerkrampen-gepresenteerd#kamer motie>).

⁴ Signaalrapportage Ondeugdelijke gaasverpakking zorgt voor onjuist geclassificeerd consumentenvuurwerk | Rapport | Rijksoverheid.nl

⁵ pyrotechnische stoffen of preparaten welke zijn bedoeld om het vuurwerk open te rijten en de effectlading te verspreiden en zo nodig te ontsteken

⁶ Er zijn twee soorten gaasverpakkingen: een «doos» waarvan alle zijden bestaan uit gaas (rondom gaas) of een doos waarvan slechts vijf zijden uit gaas bestaan.

Ondernemers die een vuurwerkopslag van minder dan 10.000 kg hebben, moeten dit gemeld hebben bij het bevoegd gezag. Ondernemers met een opslag groter dan of gelijk aan 10.000 kg moeten in het bezit zijn van een omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag (gemeenten) houdt toezicht op het naleven van de regels; de omgevingsdiensten voeren deze taak voor hen uit. De informatie die verkregen wordt van de ondernemers deelt het bevoegd gezag met de brandweer onder andere ten behoeve van hun aanvalsplannen.⁷ Het bevoegd gezag verzamelt de gegevens en wijzigingen in de gegevens over risicovolle activiteiten waaronder vuurwerkopslagen. Het maakt daarbij niet uit of de activiteit vergunningplichtig is of niet. Deze gegevens levert het bevoegd gezag aan het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) waarmee de informatie voor iedereen via de Atlas Leefomgeving beschikbaar is.⁸

Een melding of vergunning geeft informatie over de classificatie en de maximale toegestane hoeveelheden consumentenvuurwerk. De informatie geeft geen inzicht in daadwerkelijke aanwezige hoeveelheden consumentenvuurwerk aangezien de opslag gedurende het gehele jaar mag plaatsvinden. Aangezien vuurwerk slechts 3 dagen per jaar verkocht mag worden aan particulieren en vuurwerk dus een seizoensproduct is, is de opslag en verkoop van vuurwerk veelal een nevenactiviteit voor veel ondernemers. Gelet op voorgaande is het aannemelijk dat bij kleinere vuurwerkopslagen (< 10.000 kg) de aanwezigheid van grote hoeveelheden vuurwerk in een opslag zich slechts beperkt tot een klein deel van het jaar (kort voor en gedurende de verkoopdagen). In opslagen kan wel consumentenvuurwerk liggen dat niet verkocht is tijdens de afgelopen jaarwisseling.

Vraag 4

Wat is nu de stand van zaken met het voorstel om, in het geval van calamiteiten zoals brand bij vuurwerk(opslag), niet meer te blussen vanwege de onvoorspelbare gevolgen, maar te ontruimen, om de veiligheid van mensen in de omgeving en brandweermensen te waarborgen? Is dat nu al de landelijke instructie die overal dient te worden toegepast?

Antwoord 4

Het onderzoek van de Universiteit Twente geeft aan dat licht geclassificeerd vuurwerk (klasse 1.4) bij brand in opslagplaatsen in bepaalde omstandigheden veel gevaarlijker kan zijn dan voorheen gedacht, met het risico op massa-explosies. Omdat niet kan worden uitgesloten dat een brand in een opslag van consumentenvuurwerk kan leiden tot een massaexplosie, heeft Brandweer Nederland de aanbevelingen van de onderzoekers opgevolgd en geldt nu dezelfde (landelijke) instructie als voor zwaar geclassificeerd vuurwerk. Dat betekent dat de prioriteit in eerste instantie niet meer gaat naar de bestrijding van de brand, maar naar het evacueren van omwonenden. Bovendien blijven brandweermensen op veilige afstand totdat blijkt dat er geen explosiegevaar meer is.

De aanpassing in de Richtlijn Veilig optreden bij vuurwerk stelt de brandweer echter voor zeer moeilijke situaties in de praktijk. Binnen woonwijken kunnen zich binnen de aanbevolen veiligheidsafstand van 400 meter, wel honderden mensen bevinden. Het Veiligheidsberaad stelt onder andere een heroverweging van de situering van vuurwerkopslagen voor en pleit voor vuurwerkproducten met de juiste classificatie.

In de kabinetsreactie worden deze overwegingen meegenomen.

Vraag 5

Wat vindt u ervan dat op dit moment is toegestaan dat woningen op slechts acht meter afstand van de opslag staan en dat deze afstandseis niet eens geldt voor woningen pal boven, naast of achter de opslag?

⁷ Een aanvalsplan is een essentieel instrument voor de brandweer om effectieve hulpverlening te bieden bij branden en calamiteiten. Het geeft de brandweer exacte informatie over hoe ze te werk moeten gaan. Dit omvat o.a. de aanrijroute, locatie van gevaarlijke stoffen, beveiligingsinstallaties en ontruimingsplan.

⁸ Atlas Leefomgeving | Atlas Leefomgeving

Antwoord 5

De zorgen die mensen hebben over een veilige opslag voor vuurwerk naar aanleiding van de recente berichten en incidenten nabij vuurwerkopslagen voor consumentenvuurwerk zijn begrijpelijk. Het is belangrijk dat vuurwerk veilig opgeslagen wordt en daar zijn dan ook regels voor, ook wat betreft de afstand tot woningen.

Consumentenvuurwerk moet voldoen aan de eisen die opgenomen zijn in de Regeling aanwijzing consumentenvuurwerk (RAC) en de eisen aan het transport van consumentenvuurwerk.

Bij het opstellen van de regels voor consumentenvuurwerk (periode 2001–2002 Vuurwerkbesluit) is met verschillende experts nagedacht over welke regels er nodig zijn om deze hoeveelheden (< 10.000 kg) en dit type consumentenvuurwerk veilig op te slaan. Bij een incident met dit type vuurwerk en dergelijke hoeveelheden kan er brand ontstaan. De te hanteren afstand van 8 meter en de te treffen maatregelen aan een opslagvoorziening zijn hierop gebaseerd. Zo moet een vuurwerkopslag te allen tijde beschikken over onder andere een automatische sprinklerinstallatie en brandwerende muren en deuren. Voor afstanden < 8 meter (tot zelfs 0 meter) gelden extra eisen. Zo dient er een scheidingsconstructie aanwezig te zijn die een brandwerendheid heeft van ten minste 60 minuten, geen opening, raam of deur heeft en is gemaakt van metselwerk, beton of cellenbeton.

Hiermee is er een totaalpakket aan eisen waaraan de opslag van consumentenvuurwerk moet voldoen en dus niet enkel een afstandseis. Met dit totale pakket aan eisen is daarom in Nederland een opslag van vuurwerk in woonwijken mogelijk, en is het aan het decentraal bevoegd gezag om te beslissen over de situering van opslagen. Gemeenten zijn bevoegd gezag voor ruimtelijke ordening. In hun omgevingsplannen/-visie (voorheen bestemmingsplannen) kunnen zij gebieden aanwijzen waar zij bepaalde activiteiten wel of niet willen toestaan. Hierbij is het ook mogelijk lokaal (nog) strengere eisen te stellen.

Ondernemers die een vuurwerkopslag (minder dan 10.000 kg) hebben moeten dit gemeld hebben bij het bevoegd gezag of moeten in het bezit zijn van een omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag (gemeenten) houdt toezicht op het naleven van de regels; de omgevingsdiensten voeren deze taak voor hen uit.

Voor professioneel vuurwerk (categorie F3 en F4) zijn de veiligheidsafstanden zo groot dat opslag van dit soort vuurwerk in Nederland in de praktijk niet voorkomt.

Vraag 6

Bent u bereid om de regels van het Vuurwerkbesluit te wijzigen zodat vuurwerkopslag helemaal niet meer in woonwijken plaats mag vinden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Zoals gezegd wordt gewerkt aan een kabinetsreactie op het rapport van de Universiteit Twente. Hierin bekijk ik samen met de Minister van Veiligheid en Justitie ook of het nodig is om de huidige regels aan te scherpen. Uw Kamer wordt hier voor het zomerreces over geïnformeerd.